

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio I. Vtrum Charitas sit verus amor beneuolentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

rum contemptum, segnitiam, tepiditatem & alia huiusmodi, ut merito dicatur Ecclesiast. 18. *Vide presumptionem cordis eorum quoniam mala est.*

Est peccatum de se graue.

Deinde quod illud peccatum ex genere suo sit graue patet, quia virtuti perfectissimæ opponitur, & prohibetur per præceptum grauiter obligans, grauius nocumenta parit (ut dixi) ponit impedimentum gratiæ Spiritus Sancti, proptereaque merito numeratur inter peccata contra Spiritum Sanctum.

Solutio primæ ac secundæ dubitationis.

Ad primam & secundam Resp. præsumptionem in multis sæpè reperiri sine iudicio hæretico, duobus enim modis sperari potest inordinatè beatitudo, vel innitendo nimium virtuti tuæ, vel nimium innitendo misericordiæ diuinæ, primò in actu signato & formaliter, quoties v. gr. cum Pelagianis negatur necessitas gratiæ, vel cum Calvinistis necessitas bonorum operum, & sic certum est, quod præsumptio excludit habitum Spei, & includit iudicium hæreticum. Secundò fieri potest & sæpius etiam fit in actu exercito & virtualiter, cū aliquis perinde se gerit ac si crederet necessariam non esse gratiā ad bona opera, nō enim est sollicitus de implorandō auxilio diuino, per inde ac si crederet quod necessaria non sunt opera bona, eo quod securus perseueret in peccatis, nihil sollicitus de agenda pœnitentia, & de bonis operibus exercendis, quasi esset certus quod in articulo mortis sufficientem ageat pœnitentiam; & huiusmodi præsumptio, non necessariò includit iudicium hæreticum, & non excludit habitum Spei, quia huiusmodi peccatum non sufficit ad reddendum hominem inidoneum ad actum Spei, qui enim sic præsumit, sperat se in articulo mortis acturum pœnitentiam.

Tertiā. Ad tertiam Resp. cum S. Thoma *art. 3.* quod sicut desperatio Spei opponitur, sic eidem opponitur præsumptio etiam directius quàm timori, contraria enim sunt in eodem genere, & directius opponuntur quæ sunt in eodem genere quàm quæ sunt generum diuerforum, præsumptio autem est in eodem genere in quo est Spes, cum sit inordinata quædam Spes de Deo, quæ opponitur etiam manifestius timori, quamuis directius opponatur Spei.

DISPUTATIO IV.

De Charitate Theologica.

Sanctus Thomas, à quæst. 23. ad 47.

ACTENVS dixi de virtutibus Fidei & Spei, per quas initium aliquod efficiuntur creaturæ Dei, nunc restat Charitas, per quam perfectè homo ex Deo nascitur, in Deo manet, de Deo viuit, finis Præcepti, vinculum perfectionis eminentissimum Charismatum, vexillum electorum. De illa disputat accuratissimè S. Thomas quæstionibus viginti tribus, cuius doctrinam commodè videor posse reuocare ad sex capita. Primum sit de ratione generica Charitatis. Secundum de obiecto illius. Tertium de internis eius actibus. Quartum de actibus illius externis. Quintum de habitu Charitatis. Sextum de peccatis contrariis Charitati. Quibus intellectis nihil erit de hac virtute quod restare videatur dicendum.

QUÆSTIO I.

De Ratione generica Charitatis Theologica.

S. Thomas, quæst. 23.

AD dignoscendum genus virtutis nobilissimæ, quatuor video necessaria, primò vtrum Charitas verus sit amor beneuolentiæ, secundò vtrum sit verus amor amicitiae, tertio vtrum sit vera & specialis virtus, quarto vtrum virtutum omnium sit perfectissima, & illarum forma.

SECTIO I.

Vtrum Charitas sit verus amor beneuolentiæ.

CERTUM est primò, Charitatem esse verum ac proprium amorem. *Charitatem vero* (inquit August. lib. 3. de doctrina Chryst. c. 10. *motum animi ad fruendum Deo propter ipsum, & propter ipsum & proximo propter Deum*, motus autem ille animi tendens ad fruitionem, amor appellatur; sumitur enim amor aliquando latius, aliquando strictius & omnino propriè. Amor latè sumptus significat motum quemlibet voluntatis in bonum, quo pacto August. lib. 14. Ciuitat. c. 7. desiderium appellat amorem hiantem, gaudium, amorem fruientem. Si verò amor sumatur strictius prout distinguitur à desiderio gaudii & alijs actibus voluntatis est motus voluntatis in bonum, præcisè ut bonum est, abstrahendo à præsentia & absentia, quia non attendit nisi bonum.

Charitas est sub genere amoris.

Certum est secundò, varias à Doctoribus excogitatas esse definitiones amoris tum latè, tum strictè sumpti, quæ tamen omnes videntur magis explicare causas aut effectus amoris, quàm eius naturam, est enim difficile dicere, quid sit motus ille voluntatis in bonum.

Varie amoris de finitiones.

Primò enim dicitur esse motus complacentiæ voluntatis in bono, sed hæc complacentia videtur esse potius aliquid antecedens amorem quàm ipse amor, bonum enim prius voluntati placet quàm ametur.

Secunda est, & notissima definitio Philosophi, quod amare sit velle alicui bonum, vel quæ bona putat, illorumque actuum esse in quantum potest: sed hic videtur esse potius effectus amoris, quàm motus ille voluntatis in bonum qui sine dubio est amor, vel certè illud velle bonum, desiderium est non amor, unde negat S. Thomas *quæst. 27. art. 2.* quod beneuolentia sit adæquatè amor.

Tertia enim & longè melior definitio amoris traditur à S. Dionysio, quod amor sit vnio affectiua amantis ad aliquod bonum, vbi nomine (vnionis) significatur actus voluntatis quo ipse amans in dilectum effunditur, & illi adhæret: Id est, inclinatio & impulsus voluntatis in ipsum bonum, ex prima enim cōplacentia voluntatis in bono cognito, statim oritur motus ille voluntatis & inclinatio in bonum, *Amor meus pondus meum, illo feror quocumque feror*, (inquit August. lib. 9. de Trinit.) pondus autem illud & inclinatio, est affectiua illa vnio & effusio amantis in amatum, nam voluntas per actum suum non attrahit ad se obiectum, sed in illud inclinatur, & in illud tendit, & hæc est vnio propria in qua verus amor consistit & ex qua oritur: deinde, ut statim dicam, vnio imperata, id est potentiarum occupatio circa dilectum. Vbi etiam apparet mirabilis ille circulus amoris de quo sæpè loquitur S. Dionysius, à bono, in bonum, circa bonum, bonum enim voluntati placens est veluti terminus

minus à quo motus incipit, & terminus ad quem, in quo conquietitur motus per vnionem, ecstasim, & zelum.

Triplicis
amoris ef-
fectus.

Certum enim est tertio, quod rectè à S. Dionysio tres ponuntur effectus, & tres causæ veræ moris, effectus ij sunt quos dixi vnio, ecstasis, zelus, quia nimirum voluntas, & alijs imperat potentijs & sibi etiam ipsi, ex inclinatione illa & vnione effectiua statim sequitur vt volūtas & se ipsam & alias omnes potentias occupet circa rem amatam, adeo vt neque intellectus aliud cogitet, neque voluntas in aliud tendat, sed amet, desideret, gaudeat, oderit, fugiat, doleat, de bonis & malis dilecti, & hæc vnio siue potentialium omnium occupatio circa dilectum, est primus effectus amoris; vnde sequitur statim vt voluntas sic vnita obliuiscatur alia omnia, etiam se ipsam, vnde magis dicitur esse anima vbi amat, quàm vbi animat, quæ vocatur ecstasis & secundus effectus amoris: postremus autem est zelus seu imperus quidam feruens procurandi ea quæ bona sunt dilecto, & impediendi ea quæ sunt ipsi mala.

Causæ verò amoris tres item ponuntur. Prima est, bonum & pulchrum quorum vnum est conuenientia cum voluntate, alterum est conuenientia cum potentia cognoscente præsertim intellectiua vel visuaria cui placet; Pulchrum enim est quod placet intellectui aut visui, atque inde voluntatem ad se trahit. Secunda causa est similitudo. Tertia est amor. Quæ omnia exponebam in morali ex quibus.

Charitas
verus est
amor.

Certum est quartò, Charitatem esse verum amorem, & quidem beneuolentiæ. Verus est amor, quia hoc significat ipsum nomen quo designatur eminens quædam dilectio efficiens vt charissima sit persona quæ diligitur. Conuenit etiam illi tota definitio amoris siue ille complacentia dicatur, siue beneuolentia, siue vnio & inclinatio. Tres effectus amoris sunt maxime proprii Charitatis, occupat enim omnes animæ potentias circa Deum, animum amantis extra se rapit, accenditque in eo Zelum, ad procuranda bona, & auertenda omnia quæ Deo esse possunt mala. Causas habet easdem quas habet amor; Deus enim summum est bonum, & summum pulchrum, perfectissimo modo amat, & per amorem efficit sibi similes. Denique proprietates omnes habet honestissimi amoris, vt dicā *questione 3.* est enim gratuitus, quia non amat sui commodi causa, sed solum attendit dilecti bonum, est appetitiuius, est efficax, feruens, constans. Sed hæc postea.

Est amor
beneuo-
lentiæ.

Certum est quintò, Charitatem esse amorem veræ ac perfectissimæ beneuolentiæ; amor enim ille qui (vt dixi) est motus voluntatis in bonum, aliquando est amor beneuolentiæ, aliquando est amor concupiscentiæ, quia in omni amore aliquod bonum alicui amatur, vel quia illud bonum est conueniens tali personæ, vel quia illa digna est: Charitas autem vult Deo bona, quia dignus est ratione infinitæ suæ bonitatis, vt constabit (ex sequentibus) ergo est verus amor perfectæ beneuolentiæ.

SECTIO II.

Primum Charitas sit amor vera amicitia.

Certum ex sexto, primariam & nobilissimam speciem amoris esse illam, quam vocamus communem nomine (amicitiam) de qua differens plenissime Philosophus libro octauo & nono Ethicorum, quatuor ad eam exigit, primò vt si amor gratuitus, id est vt sit vera beneuolentia quæ velimus alicui bonum ipsius gratia; id est propter me-

ritum ipsius, & honestum quod ipsi inest: *Diligitur enim amicus* (inquit Tullius) *quia in se rationem habet, ob quam diligitur*, nam amicitia non est qualiscunque beneuolentia, nam possum alicui personæ bene velle, quæ non sit bona & hæc non est amicitia sed beneuolentia orta ex complacentia in eo cui sum beneuolus, vera est amicitia. Imò & amicitias, quæ sunt ob vtilitatem & voluptatem docet Philosophus lib. 8. cap. 3. & 4. Non esse amicitias nisi ex accidenti atque adeo facile mutari, solam amicitiam, quam virtus conciliat esse amicitiam per se verè constantem & perennem.

Secundò exigitur vt sit amor mutuus, id est cum redamatione, alioqui est beneuolentia non amicitia, & in hac redamatione consistit æqualitas ad amicitiam requisita vt traditur ibidem cap. 8.

Tertio exigitur vt amor ille mutuus, non sit latens, sed vtrique amico sit notus: *Amicitia enim* (inquit cap. 2.) *est redamatio non latens*, quod quidem ad amicitiam non est simpliciter necessarium sed ad vsum veræ amicitie, vel certè ad amicitiam ciuilem.

Quartò exigitur societas aliqua & communio bonorum in qua fundetur amor ille mutuus, id est vt commune vtrique amico sit aliquod bonum in quo ambo conueniant; huiusmodi est communitas virtutis, sanguinis, eiusdem instituti vt docetur cap. 9. *Non quod* (inquit) *amicitia primò feratur in ipsam communitatem boni, sed in ipsum bonum*, quod quia vtrique commune est, communis etiam amor est. Vnde tres colligit causas amicitie, præsentiam siue conuictum, beneuolentiam, & beneficentiam. His positis.

Difficultas est, vtrum Charitas, quæ amor est excellentis beneuolentiæ præferens Deum alijs omnibus quæ amantur & chara sunt, sit verus amor amicitie quæ connectat hominem Deo, & Deum homini coniungat ac proinde faciat nos Dei non seruos sed amicos, & Deum nobis amicum.

Ratio dubitandi est primò, quia in amore amicitie requiritur beneuolentia mutua, gratuita & propter ipsum qui amatur, Deus autem non amat nos, propter nos, sed propter se ipsum, ad quem omnia necessariò refert, ergo non potest Charitas esse amicitia. Imò neque amor ille hominis ad Deum esse potest gratuitus, cum Charitas Deum amat vt finem vltimum, & magis amat ea cum quibus magis ipse coniunctus est. Denique nulla in Deo esse potest virtus moralis propriè dicta, quia in virtute morali necesse est vt honestas propria illius virtutis propter ipsam ametur, Deus autem omnia propter se ipsum amat, alioqui non amaret modo perfectissimo, amicitia verò est virtus moralis, ergo illa non est in Deo.

Prima dubitatio.

Secundò, amicitia debet esse non latens, ita vt ex vtraque parte amans agnoscat se diligi, nemo autem scire potest se à Deo diligi. Deinde ad amicitiam requiritur æqualitas, conuictus, & mutua communicatio bonorum, quæ omnia clarum est esse non posse inter Deum & hominem.

Secunda.

Tertio, Charitas est etiam ad inimicos, ergo Charitas non est amor mutuus, habetur ad peccatores, ergo non est amicitia, quæ non est nisi inter bonos, si enim conciliet illam vtilitas aut voluptas, non autem virtus, definit esse amicitia.

Tertia.

Dicendum tamen est, Charitatem esse perfectum amorem amicitie hominis ad Deum. Conclusio.

Ratio S. Thomæ optima est, quia conditiones omnes veræ amicitie modo excellentissimo amoris illi qui est Charitas conueniunt.

Primò enim vt ostendebam est verus amor beneuolentiæ quæ non vult sibi Deum vt summum bonum sed vult Deo ipsi bonum, quia dignus est.

Secundò